

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Кафедра енергетичного менеджменту та технічної діагностики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор енергетичного
інституту

_____ Середюк О.Є.

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегія сталого розвитку

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки _____
(шифр і назва напряму підготовки – заповнюється для I – IV курсів)

спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
(шифр і назва спеціальності – заповнюється для V курсу)

інститут, факультет _____ Енергетичний _____
(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ
2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «Стратегія сталого розвитку» для студентів за
(назва навчальної дисципліни)
напрямом підготовки _____,
(заповнюється для I – IV курсів)
спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
(заповнюється для V курсу)

Розробник:

Григоришин О.М., доцент каф. ЕМ і ТД, к.ф.-м.н.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

- енергетичного менеджменту та технічної діагностики

Протокол від «8» лютого 2017 року № 9

Завідувач кафедри енергетичного менеджменту та технічної діагностики

_____ (П.М. Райтер)
(підпис) (ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>14 Електрична інженерія</u> (шифр і назва)	Професійної та практичної підготовки	
	Напрямок підготовки: _____ (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка (Енергетичний менеджмент)</u> (шифр і назва, заповнюється для V курсу)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		10-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента – 54	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		18 год.	-
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	-
Індивідуальні завдання:			
-	-		
		Вид контролю: Залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання 0,67

- для заочної форми навчання ____

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Однією з найважливіших особливостей нашого часу є перехід України, як і багатьох інших країн світу, від індустріальної стадії розвитку до пост-індустріальної, пов'язаної зі становленням інформаційного суспільства. Україна нині потребує такої системи освіти, яка забезпечить швидке економічне зростання, сприятиме її виходу на новий соціальний рівень.

Сьогодні в усіх країнах світу відбуваються складні соціально-політичні процеси, пов'язані з економічною ситуацією, глобальними екологічними проблемами, структурними перетвореннями всіх сфер соціуму. Тому, підготовка майбутніх фахівців повинна бути зорієнтована на розв'язання ключових проблем постіндустріальної цивілізації, інформаційного суспільства, розвиток творчих здібностей людини, формування в неї самостійного і креативного мислення, здатності приймати виважені й відповідальні рішення.

Курс "Стратегія сталого розвитку" належить до числа новітніх освітніх курсів. Його метою є міждисциплінарний і системний підхід до вивчення основних проблем взаємодії людини і навколишнього середовища з точки зору принципів сталого розвитку.

Мета вивчення курсу «Стратегія сталого розвитку» полягає у формуванні у студентів:

- знань сучасних теорій сталого розвитку суспільства;
- світогляду, що базується на принципах сталого розвитку, систематизації та засвоєння інформації з питань сталого розвитку;
- здатності формалізувати – переводити зовнішні явища та процеси у знаковий вигляд, тобто здійснювати теоретичне абстрагування. Такі здатності допоможуть спеціалісту розв'язувати конкретні професійні проблеми через участь у широкій дискусії громадськості з актуальних проблем сталого розвитку суспільства;
- умінь при здійсненні виробничої або соціальної діяльності мислити раціонально, послідовно і аргументовано;
- навичок користування набутими екологічними, економічними і суспільними знаннями за умов конкретної інженерно-конструкторської та науково-дослідної роботи.

Завдання навчальної дисципліни полягають в наступному:

- сформулювати основні теоретичні положення концепції сталого розвитку, показати, що означає сталий розвиток і які цілі він переслідує;
- описати існуючі методології та напрацьовані за десятиліття заходи сприяння розвитку, орієнтованому на громадське суспільство, приклади і різні інструменти соціальної мобілізації, висвітлити головні кроки щодо їхнього успішного застосування, умови та обмеження їх використання, зокрема, в Україні.
- сприяти розумінню того, що з розвитком інформаційних технологій настає час, коли для визначення законів гармонійного розвитку суспільства необхідно використовувати наукові методи, зокрема ті, що базуються на системному підході.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Структура модулів дисципліни «Стратегія сталого розвитку»

Таблиця 1 – Зміст лекційних занять

Шифри модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та навчальних елементів (НЕ)	Модулі, змістові модулі та навчальні елементи	Обсяг лекц. занять, годин	Літ-ра
1	2	3	4
М 1	Стратегія сталого розвитку	18	
ЗМ 1	Основні поняття та концептуальні засади сталого розвитку	4	
НЕ 1.1	Сталий розвиток суспільства. Причини та передумови виникнення сталого розвитку. Сутність та основні поняття сталого розвитку. Взаємозв'язок людини і людства з природою, роль людини в еволюції біосфери. Постановка проблеми необхідності переходу до сталого розвитку на міжнародному рівні. Проблеми глобалізації та сталого розвитку. Головні глобальні загрози, з якими людство стикається сьогодні.	2	4.1.1, 4.1.2
НЕ 1.2	Основні документи світової спільноти зі сталого розвитку. Декларація ООН з навколишнього середовища і розвитку, прийнята на конференції в Ріо-де-Жанейро. Цілі розвитку тисячоліття. Йоханнесбурзька декларація зі сталого розвитку. Кіотський протокол до рамочної Конвенції ООН. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».	2	4.1.3- 4.1.5.
ЗМ 2	Науково-прикладні аспекти сталого розвитку	14	
НЕ 2.1	Науковий та освітній вимір сталого розвитку. Роль науки та освіти у визначенні засад сталого розвитку. Зміцнення наукової бази з метою сталого розвитку і нового управління. Розширення наукового знання про систему Земля. Вдосконалення довгострокових наукових оцінок і прогнозів. Створення наукового потенціалу. Переорієнтація освіти на сталий розвиток. Розширення поінформованості населення.	2	4.1.1, 4.1.2, 4.1.6.
НЕ 2.2	Економічне зростання і сталий розвиток. Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Напрями розвитку природно-ресурсного потенціалу. Економічні теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість. Індикатори сталого розвитку.	2	4.1.1, 4.1.2.
НЕ 2.3	Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку. Актуальність екологічно збалансованого розвитку. Основні екологічні проблеми України. Екологічні проблеми у стратегії національної безпеки України. Вплив екологічного ризику на стратегію сталого розвитку регіонів України. Пріоритети збалансованого розвитку.	2	4.1.1, 4.1.7.
НЕ 2.4	Енергетика та сталий розвиток. Світові стратегії енергозабезпечення. Проблеми, пов'язані з традиційною енергетикою. Технічний стан енергетичної галузі України. Загальна оцінка Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. Першочергові заходи модернізації паливно-енергетичного	2	4.1.8.

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	комплексу України задля досягнення енергетичної незалежності та сталого розвитку.		
НЕ 2.5	Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу. Поняття людського розвитку, методи його вимірювання. Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку. Рівень життя і людський розвиток. Здоров'я, тривалість життя і людський розвиток. Освіта і людський розвиток. Людський розвиток і гендерна політика.	2	4.1.1, 4.1.2, 4.1.9.
НЕ 2.6	Соціальна мобілізація для місцевого сталого розвитку. Роль громад у розвитку суспільства. Соціальна мобілізація. Складові елементи соціальної мобілізації. Механізм впровадження соціальної мобілізації. Проекти «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» та «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».	2	4.1.1, 4.1.10
НЕ 2.7	Взаємодія національних, групових, приватних інтересів та сталий розвиток. Розбіжності інтересів у глобалізованому просторі. Конфлікти між окремими групами інтересів у сучасному світі. Перспективи подолання конфлікту інтересів. Роль громадянського суспільства. Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.	2	4.1.2, 4.1.3.

3.2. Зміст семінарських занять

Таблиця 2 – Зміст семінарських занять

Шифри модулів і занять	Назви модулів та зміст занять	Обсяг занять, годин	Літ-ра
М1	Стратегія сталого розвитку	18	
ЗМ 1	Основні поняття та концептуальні засади сталого розвитку	4	
См 1.1	Актуальність проблеми сталого розвитку. Основні чинники появи ідей сталого розвитку. Глобалізація. Вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку. Глобальні проблеми, що становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації. Засади, на яких розробляються стратегії сталого розвитку. Поняття: “техносфера”, “екосфера”, “ноосфера”. Головні передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління.	2	4.1.1, 4.1.2, 4.2.1.
См 1.2	Результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). «Порядок денний на ХХІ століття». Основні принципи Декларації Ріо. Результати Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.). Зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі. Система індикаторів сталого розвитку, розроблена Комісією зі сталого розвитку ООН. Положення Стратегії сталого розвитку «Україна -2020». Індекси сталого розвитку регіонів України.	2	4.1.3- 4.1.5.

Продовження таблиці 2

ЗМ 2	Науково-прикладні аспекти сталого розвитку	14	
См 2.1	Роль наукового обґрунтування рішень у галузі довкілля і сталого розвитку. Завдання перед вітчизняною наукою у зв'язку з розробкою концепції сталого розвитку в Україні. Значення для сталого розвитку довгострокових наукових оцінок і прогнозів. Роль освіти у реалізації сталого розвитку. Основні напрями переорієнтації освіти на сталий розвиток. Шляхи і засоби ефективного інформування населення з питань сталого розвитку.	2	4.1.1., 4.1.2., 4.1.6.
См 2.2	Критерії економічного розвитку та економічного зростання. Класичні та новітні фактори економічного розвитку. Основні форми капіталу в теорії сталого розвитку. Сутність «слабкої» та «сильної стійкості». Сутність концепції «критичного природного капіталу». Система індикаторів сталого розвитку. Основні теми індикаторів сталого розвитку. Підтеми та показники економічних індикаторів.	2	4.1.1., 4.1.2.
См 2.3	Аргументи, що свідчать про загострення екологічних проблем в Україні та в світі. Розбалансування відносин між природою та людиною, суспільством. Суть небезпеки глобальних кліматичних змін. Основні екологічні проблеми в Україні. Внутрішні та міжнародні аспекти політики екологічної безпеки України. Основні пріоритети екологічно збалансованого розвитку України.	2	4.1.1., 4.1.7.
См 2.4	Суспільні втрати, викликані використанням традиційних джерел енергії. Проблеми вугільної галузі та великої гідроенергетики. Атомна енергетика. Традиційна енергетика та зміна клімату. Потенціал енергозбереження в Україні. Пріоритетні напрямки модернізації ПЕК. Нетрадиційні джерела енергії – українські перспективи. Стала енергетика.	2	4.1.8., 4.2.3., 4.2.4.
См 2.5	Сутність людського розвитку. Зв'язок між концепціями людського розвитку, безпеки людини та соціального залучення. Показники рівня людського розвитку. Зв'язок між людським розвитком та економічним зростанням. Актуальність проблеми бідності та соціальної нерівності. Основні шляхи подолання бідності у світі. Зв'язок між здоров'ям, тривалістю життя і людським розвитком. Місце освіти у людському розвитку. Основні гендерні проблеми та шляхи їх розв'язання.	2	4.1.1., 4.1.2., 4.1.9.
См 2.6	Роль, яка належить громадам у розвитку суспільства. Механізми соціальної мобілізації та залучення громади до активної участі у місцевому самоврядуванні. Ефективні методи соціальної мобілізації. Фактори впливу на використання соціальної мобілізації. Етапи соціальної мобілізації.	2	4.1.1., 4.1.10.
См 2.7	Причини розбіжності інтересів різних країн, спільнот, корпорацій, верств населення щодо сталого розвитку. Протиріччя між економічно розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Засоби, якими можуть долатися конфлікти інтересів. Роль, яку відіграє «громадянське суспільство» в узгодженні інтересів різних верств населення.	2	4.1.2.- 4.1.4.

3.3. Зміст самостійної роботи

Перелік матеріалу, який студент зобов'язаний вивчити, наведений у таблиці 3.

Таблиця 3 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри модулів і занять	Назва модулів та матеріал самостійного вивчення	Обсяг годин	Літ-ра
1	2	3	4
М 1	Стратегія сталого розвитку	54	
ЗМ 1	Глобальні проблеми людства і актуальність сталого розвитку суспільства. Сталий розвиток як глобальна альтернативна концепція. Головні передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління. Особливості сталого розвитку розвинених країн та країн, що розвиваються. Особливості переходу України на шлях сталого розвитку у порівнянні з розвиненими країнами. Порівняння різних регіонів України за рівнем сталого розвитку.	18	4.1.1, 4.1.2, 4.1.5. 4.2.1- 4.2.3.
ЗМ 2	Основні чинники, що вимагають вироблення нових наукових знань в галузі довкілля і сталого розвитку. Проблеми створення наукового потенціалу для забезпечення сталого розвитку. Сталий розвиток і правова культура громадян. Сучасні інформаційні технології та їхня роль в реалізації ідей сталого розвитку. Порівняння техногенної (традиційної) концепції економічного розвитку з концепцією сталого розвитку. Негативні для довкілля наслідки існуючої моделі розвитку України. Збереження екосистем як глобальна проблема. Стан лісів та лісового господарства в Україні та у світі. Вплив навколишнього середовища на якість життя та здоров'я людей. Динаміка зростання чисельності населення та обсягів ВВП у світі. Тенденції народжуваності і смертності у сучасному світі. Громада, влада, бізнес: роль соціального партнерства у збалансованому розвитку на місцевому рівні. Роль місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у реалізації сталого розвитку за участі громад. Фактори, що обумовлюють успішне застосування інструменту соціальної мобілізації в Україні. Досвід проектів та програм ООН щодо сталого розвитку в Україні.	36	4.1.1- 4.1.10, 4.2.1- 4.2.7

3.4. Структура залікових кредитів дисципліни

Таблиця 4 – Залікові кредити дисципліни

Шифр модуля	Назва модуля	Обсяг (в годинах) форм навчальної діяльності студента		
		Лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
М 1	Стратегія сталого розвитку			
ЗМ 1	Основні поняття та концептуальні засади сталого розвитку	4	4	18
ЗМ 2	Науково-прикладні аспекти сталого розвитку	14	14	36
	Всього:	18	18	54
Всього год./кредитів:90/3				

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Перелік основної літератури

4.1.1. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. – 2 вид. – К.; 2011. – 392 с.

4.1.2. Глобалізація і безпека розвитку / О.Г.Білорус, Д.Г.Лук'яненко і ін. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.

4.1.3. Декларація та план виконання рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку. 26 серпня–4 вересня 2002 року. Йоганнесбург, Південна Африка / Видання друге. – К.: ПРООН/МПВСР, 2007. – 81 с.

4.1.4. Програма дій “Порядок денний на XXI століття” / Переклад з англійської: ВГО “Україна. Порядок денний на XXI століття”. – К.: Інтелсфера, 2000. – 360 с.

4.1.5. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Схвал. Указом Президента України від 12.01.2015 р. №5/2015.

4.1.6. Підліснюк В., Рудик І., Кириленко В., Вишенська І., Маслюківська О. Сталий розвиток суспільства: роль освіти. Путівник / За ред. В.Підліснюк – К.: Видавництво СПД «Ковальчук», 2005. – с.88.

4.1.7. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.

4.1.8. Борис Коробко. Енергетика та сталий розвиток. Інформаційний посібник для українських ЗМІ. – Київ. – 2007 рік

4.1.9. Звіт з людського розвитку в Україні. Людський розвиток і європейський вибір України. Програма розвитку ООН в Україні. 2008. –110 с.

4.1.10. Адаменко, О. М. Стратегія сталого розвитку: методичні рекомендації / О. М. Адаменко. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. - 29 с.

4.2. Перелік додаткової літератури

4.2.1. Баландин Р.К. Область деятельности человека: Техносфера. – Минск, 1982. –594 с.

4.2.2. Баландин Р.К., Бондарев Л.Г. Природа и цивилизация. - М.: Мысль, 1988. –602 с.

4.2.3. Енергоефективність та відновлювані джерела енергії / Шидловський А.К., ред. - К.: Українські енциклопедичні знання, 2007. - 560 с.

4.2.4. Альтернативні палива та інші нетрадиційні джерела енергії: підручник / О.Адаменко, В.Височанський, В.Льотко, М.Михайлів; Льотко В., ред. - Івано-Франківськ: Полум'я, 2000. - 256 с.

4.2.5. Соціально-економічний потенціал устойчивого розвитку. Учебник / Под ред. проф. Л.Г.Мельника и проф. Н.Ханса. – Сумы: Университетская книга, 2007. – 1207 с.

4.2.6. Глобальное устойчивое развитие: Моногр. / О.Г.Белорус, Ю.М.Мацейко; Киев. нац. экон. ун-т им. В.Гетьмана, Ин-т мировой экономики и междунар. отношений НАН Украины, Междунар. ин-т глобалистики, Междунар. ассоц. “Украина-Рим. клуб”. – К., 2006. – 486 с.

4.2.7. Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник / Ред.: Л.Г.Мельник. – Сумы: Унив. кн., 2009. – 1216 с.

4.3. Використання обчислювальної техніки

Таблиця 5 – Використання комп'ютерної техніки

Модуль	Вид занять	Тема заняття	Машинний час ЕОМ
М1	Семінарські	ЗМ2 – при отриманні даних зі сталого розвитку регіонів України та порівняння їх із результатами інших країн світу.	По 0,25 год. на кожне семінарське заняття

4.4. Використання технічних засобів

Таблиця 6 – Технічні засоби, які використовуються при вивченні дисципліни

Шифри модулів і занять	Вид ТЗН	Час використання, хв
Лекції		
ЗМ1-ЗМ2	Мультимедійний проектор (монітор), акустична система.	60
	Комплект необхідних матеріалів для мультимедійних презентацій по темах лекцій.	60
Семінарські заняття		
ЗМ2	Комп'ютерна техніка. Internet – сервіс: Україна в індикаторах сталого розвитку (Сервіс надає зручний та відкритий доступ до даних зі сталого розвитку. Користувачу надаються дані по вибраних регіонах України та можливість їх порівняння із результатами інших адміністративних одиниць у табличній та графічній формах).	120

5. МЕТА ВИВЧЕННЯ І ЗАСВОЄННЯ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Таблиця 7 – Мета вивчення і засвоєння змістових модулів

Шифри модулів	Мета діяльності і зміст уміння	Примітка
М1	Стратегія сталого розвитку	
ЗМ1	Здатність аналізувати сучасні теорії сталого розвитку. Засвоєння основних методологічних і методичних прийомів ведення дискусій з проблем сталого розвитку. Формування розуміння ролі екологічного і соціального факторів, необхідності переходу від традиційної економічної моделі розвитку до довгострокового сталого розвитку. Вміння аналізувати проекти, плани, програми з точки зору стратегії сталого розвитку.	
ЗМ2	Вміння застосовувати критерії та індикатори сталого розвитку України, порівнювати їх із результатами інших країн, представляти їх у табличній та графічній формах. Вміння здійснити оцінку екологічного ризику на різних рівнях для розробки концепції сталого розвитку. Набуття практичних навичок із розробки та реалізації довгострокових програм переходу до сталого розвитку на державному, регіональному і місцевому рівнях. Вміння використовувати набуті знання зі сталого розвитку в професійній діяльності, теоретичних та експериментальних дослідженнях.	

6. СИСТЕМА ОЦІНКИ ЗНАНЬ

Таблиця 8 – Система оцінки знань студентів в балах

Види робіт, що контролюються	Номер контролю	Макс. кількість балів
1. Засвоєння змістовних модулів лекційного матеріалу дисципліни	ЗМ1	20
	ЗМ2	30
2. Семінарські заняття	См 1.1	--
	См 1.2	8
	См 2.1	6
	См 2.2	6
	См 2.3	6
	См 2.4	6
	См 2.5	6
	См 2.6	6
См 2.7	6	
Разом для залікового кредиту		100

Оцінювання знань з дисципліни лектором та асистентом ведеться систематично на протязі всього періоду її вивчення. Їх результати відображаються в журналі і повідомляються студентам відповідно до етапів контролю. Форма семестрового оцінювання – залік.

Таблиця 9 – Оцінки якості засвоєння навчального матеріалу

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або складати екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)